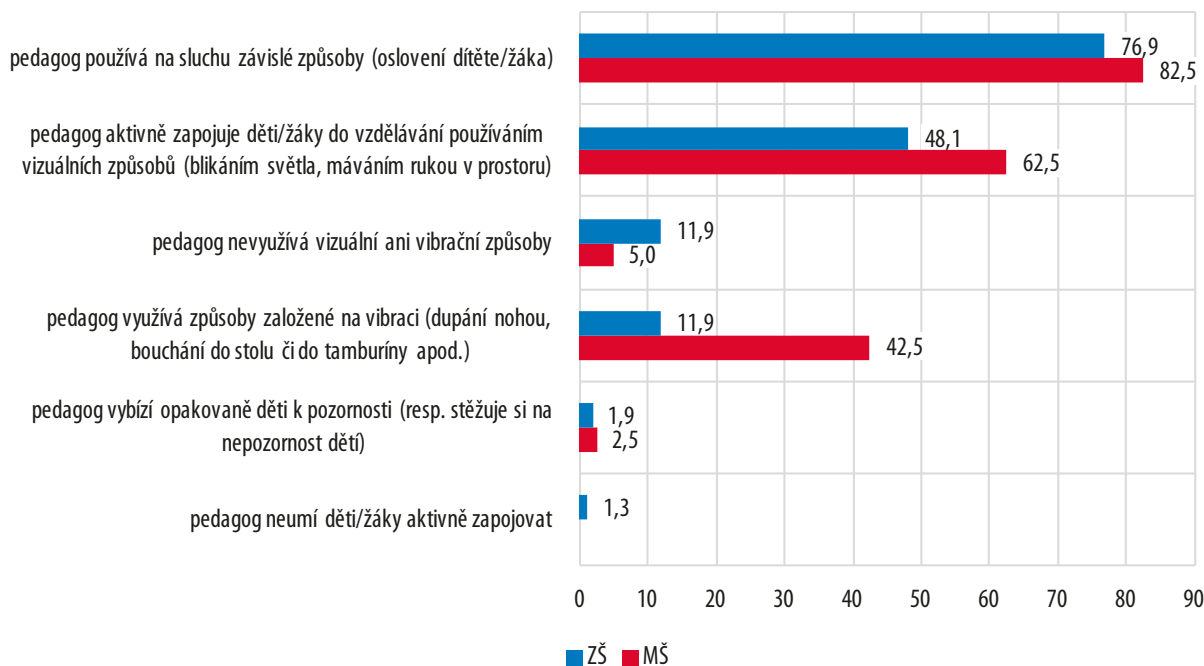

Zapojení dětí se sluchovým postižením do vzdělávání, získání a udržení pozornosti – podíl hospitací (v %)

Ve většině navštívených hospitací pedagogové často zapojovali děti a žáky se sluchovým postižením způsoby, které jsou závislé na běžné úrovni sluchu, a příliš tedy nezohledňují jejich handicap. Téměř polovina pedagogů základních škol (u MŠ více než tři pětiny) však také zapojovala žáky do výuky používáním vizuálních způsobů (blikání světla, mávání rukou v prostoru apod.). V mateřských školách byly také poměrně častým způsobem získání a udržení pozornosti způsoby založené na vibraci (dupání, bouchání do stolu apod.).

Většina pedagogů před započítáním činnosti vyčkávala na oční kontakt od všech dětí a žáků se sluchovým postižením a teprve potom zahájila aktivitu (92,5 % MŠ, 80,7 % ZŠ). Naopak ve 3,7 % hospitací v ZŠ učitel z důvodu příliš rychlého střídání aktivit nedal žákům dostatečný časový prostor k navázání očního kontaktu.

Interakce mezi pedagogem a dětmi či žáky se sluchovým postižením v navštívených třídách byla většinou přirozená a plynulá, tedy šlo v zásadě o dobrou spolupráci. V 6,3 % hospitací na základních školách však pedagog vyučoval a žáci pouze pozorovali (tzn., že ke spolupráci vyučujícího s postiženými žáky nedocházelo), případně učitel spolupracoval pouze s některými žáky.

Ve většině hospitací byla komunikace mezi pedagogem a dětmi či žáky se sluchovým postižením přirozená a plynulá a také oboustranná, šlo o vzájemný dialog. Všichni účastníci přitom většinou komunikovali stejným způsobem. Pouze v 11,3 % hospitací provedených v základních školách nebyla komunikace plynulá, objevovaly se časté pauzy a nutná opakování, popřípadě dodatečná vysvětlování úkolu nebo učiva. Ve 2,5 % (MŠ) a 3,9 % (ZŠ) hospitací vyžadoval pedagog od dítěte či žáka komunikaci jiným způsobem, než pro něj bylo přirozené, tedy nevhodně vzhledem k danému postižení. Děti a žáci například na sebe neviděli, zejména dětem a žákům se sluchovým postižením tím bylo znesnadněno odezírání a docházelo k situacím, kdy se někteří museli otáčet. Část vyučujících občas opomíjela základní pravidla práce s těmito dětmi nebo žáky (síla hlasu, přirozenost mimiky a artikulace, potřeba vidět učitelovu tvář při sdělování informací apod.). V ostatních případech pedagogové respektovali komunikační možnosti a potřeby dětí a žáků a přizpůsobili jim proces vzdělávání.

Pokud jsou sluchově postižené děti či postižení žáci schopni komunikovat mluvenou řečí, je pro ně nácvik komunikace mluvenou řečí výhodný z hlediska jejich dalšího uplatnění (práce, studium) i z hlediska jejich budoucího života ve slyšící společnosti.